

Jaarverslag 2023

Netwerk Palliatieve zorg Eemland

April 2024

Willemien Schep, netwerkcoördinator

Karina Crum, medewerker NPZ

Inhoud

Infographic 2023	3
Inleiding.....	4
1. Maatschappelijke bewustwording	5
2. Ondersteuning en zorg in de laatste levensfase, focus op thuis	5
3. Samenwerking: tussen netwerkpartners en transmuraal.....	6
4. Deskundigheidsbevordering.....	7
5. Meten en ‘Weten’	7
Bijlage 1. Begroting en subsidieaanvraag NPZ Eemland 2023.....	9

Infographic 2023

2023

In het afgelopen jaar kwamen er veel mensen naar publieke informatie bijeenkomsten.

De leden van het Netwerk Palliatieve Zorg Eemland bundelen hun krachten om passende palliatieve zorg te bieden aan mensen met een levensbedreigende aandoening of grote kwetsbaarheid, en hun naasten.

Het netwerk zorgt voor eenduidige informatie over en toegang tot goede palliatieve zorg. Aan ieder die dit nodig heeft, waar die ook verblijft.

Proactieve zorgplanning

We werken aan samenwerkingsafspraken om proactieve zorgplanning in de praktijk te bevorderen. Met bijdrage aan projectgroep en werkgroepen, in een regionaal project van Samen Sterker Eemland.

Nationaal Programma Palliatieve Zorg

We sluiten aan bij de uitvoering van het NPPZ II en de kansen die dit biedt voor de regio. Het netwerk werkt hieren samen met zes andere netwerken, Expertisecentrum en onderwijs PZ in het consortium Septet.

2024

Een jaar van actief samenwerken, samen leren en innoveren in de dagelijkse praktijk van de palliatieve zorg. In 2024 doen we dit vanuit de vijf kernthema's.

- 1 **Samenwerking en toegankelijkheid**
  - Pro-actieve zorgplanning
  - Samenwerking met de netwerk-partners
- 2 **Innovatie en kwaliteit**
  - Kwaliteitskader palliatieve zorg
  - Monitoring en (zelf-)evaluatie
- 3 **Maatschappelijke bewustwording en deskundigheidsbevordering**
  - Kenniskringen
  - Scholingen
  - Week van de palliatieve zorg
  - Weet u wat u wilt bijeenkomsten
- 4 **Willemien Schep**
- 5 **Karina Crum**

"Een netwerk in beweging. Voor mensen in de laatste levensfase en hun ondersteuners."

590

Deelnemers van de informatiemiddagen "Weet u wat u wilt?"

Hoe ga je het gesprek aan over de laatste levensfase.

7

Scholingen over:
Richtlijn angst, Rituelen
Specifieke ziektebeelden
Richtlijn rouw
Richtlijn delier
Culturele achtergronden
Complementaire zorg

250+

Zorgverleners en vrijwilligers hebben deelgenomen aan verschillende scholingen.

Huisartsen, deelnemende organisaties en bezoekers zijn erg bevreden over de "Weet u wat u wilt"-bijeenkomsten.

Meer dan 70 % van de bezoekers geeft aan naar aanleiding van deze bijeenkomsten het gesprek aan te willen gaan met hun huisarts.

Over palliatieve zorg in Eemland

De regiogids "Over palliatieve zorg in Eemland" is gemaakt en verspreid. Deze gids staat vol verhalen van zorgverleners en mensen die te maken hebben met de laatste levensfase.

Website
Onze website met informatie voor publiek en zorgverleners is up-to-date. In de Palliatieve ZorgZoeker vinden bezoekers actuele informatie over zorgverleners in de regio.

Nieuwsbrief
Op onze website kunt u zich aanmelden voor onze nieuwsbrief om zo op de hoogte te blijven van nieuws rondom ons netwerk.

Contact
Netwerkcoördinator
willemien.schep@beweging3.nl

Website
palliaweb.nl/eemland

Inleiding

Elk jaar ontvangt het NPZ Eemland subsidie van het ministerie van VWS voor de coördinatie van het netwerk en de daarmee samenhangende activiteiten. In 2022 is de netwerkstructuur en het versterken van de betrokkenheid van de netwerkpartners goed neergezet. Daarom kon de aandacht in 2023 meer gericht zijn op inhoudelijke speerpunten uit het kwaliteitskader palliatieve zorg en op de aanpak van knelpunten in de regio. Het ging in het bijzonder over *proactieve zorgplanning; transmurale samenwerking; het gesprek over de laatste levensfase en deskundige zorgverleners*.¹ Het jaar 2023 tekende zich rondom het vertrek van netwerk coördinator Marjan Hoeijmakers. Na haar vertrek eind 2022 heeft het tot 1 juli 2023 geduurd om haar te vervangen. Willemien Schep heeft een combinatiefunctie aangenomen en is nu coördinator voor de netwerken Eemland en NW Veluwe. Vanaf november is er een medewerker netwerk aangenomen en is Karina Crum voor 14 tot 20 uur in dienst gekomen van het netwerk Eemland. De begroting voor 2023 is in september in verband met onderbesteding herzien en ingediend. De samenwerking en verbindingen in het netwerk en invulling van het jaarplan zijn weer opgepakt.

In het activiteitenplan (afgeleid van de subsidieaanvraag) staan vijf speerpunten voor 2023 vermeld: De vijf kernthema's zijn:

1. Maatschappelijke bewustwording
2. Ondersteuning en zorg in de laatste levensfase met focus op thuis
3. Samenwerking: tussen netwerkpartners en transmuraal
4. Deskundigheidsbevordering
5. Meten en Weten

Dit jaarverslag is een verantwoording aan VWS over het gebruik van de subsidie in 2023, maar gaat verder dan wat in de subsidieaanvraag vermeld staat. Het doet namelijk ook verslag van de realisatie van wat het activiteitenplan verder vermeldt. Het jaarverslag dient daarom ook ter informatie van de stuurgroep van het NPZ Eemland en andere belangstellenden.

Coördinatie is de centrale taak van het NPZ waarop de subsidie bij het ministerie van VWS gebaseerd is. Coördinatie omvat in de subsidieaanvraag de coördinatie van alle activiteiten die in en door het netwerk ontplooid worden en gericht zijn op de kwaliteit van palliatieve zorg in de regio Eemland. Zodat patiënten (cliënten, bewoners) de zorg ontvangen die aansluit bij hun wensen en behoeften en zij kwaliteit van leven en sterven ervaren.

Elk hierna volgend hoofdstuk gaat per doelstelling uit het activiteitenplan in op wat wel en niet mogelijk bleek in 2023 en welke resultaten gerealiseerd zijn. De indeling van hoofdstukken volgt vanwege de leesbaarheid van dit jaarverslag die van het activiteitenplan 2023. De activiteiten uit de subsidieaanvraag zijn hierin geïntegreerd. Bijlage 1 presenteert de realisatie van de door VWS goedgekeurde begroting 2023 en van de bijgestelde subsidie die in september is ingediend i.v.m. onderbesteding.

---

¹ Met zorgverleners worden hier steeds beroepskrachten en vrijwilligers bedoeld; zij die als generalistische zorgverlener te maken hebben met palliatieve zorg of die alleen op terminale palliatieve zorg gericht zijn zoals in een hospicevoorziening.

1. Maatschappelijke bewustwording

In 2023 is er in het NPZ Eemland verder gegaan met informatiebijeenkomsten 'Weet u wat u wilt'. Deze bijeenkomsten willen mensen bewustmaken van het belang om tijdig na te denken en in gesprek te gaan over de laatste levensfase en hen zó te informeren dat ze daarin beslagen ten ijs komen. De bijeenkomsten vinden plaats onder gespreksleiding van Stichting Het Bezinningshuis en in samenwerking met een huisarts en zorgverleners uit de wijk.

Doelstelling:

Het publiek is meer bewust van zijn eigen rol en mogelijkheden in de voorbereiding op de laatste levensfase en is beter bekend met palliatieve zorg.

Er hebben 590 mensen meegedaan aan informatiemiddagen 'Weet u wat u wilt' en men kon actuele informatie op de website van het netwerk vinden. De in 2022 ontwikkelde producten (Regio-gids PZ, flyer en wensenboekje) zijn breed ingezet.

De varianten van de bijeenkomst voor specifieke doelgroepen zijn in ontwikkeling en worden in 2024 ingezet.

In oktober bij de dag van de palliatieve- en terminale zorg is er in de regio een gebundeld aanbod van activiteiten voor het publiek. Dit heeft op 13 oktober plaats gevonden met 51 deelnemers. De Items (kaartspel kiezen en delen) uit de publiekscampagne van VWS en PZNL zijn gebruikt in publieksactiviteiten in de regio Eemland.

Eigen producten zoals de Regiogids PZ en het wensenboekje 'Als ik nadenk over mijn laatste levensfase' zijn in de regio verspreid en in gebruik bij informatiebijeenkomsten e.a.

2. Ondersteuning en zorg in de laatste levensfase, focus op thuis

Het motto de juiste (palliatieve) zorg op de juiste plek, op het juiste moment, door de juiste zorgverlener en met de juiste bekostiging staat centraal in het NPPZ II. Mensen willen het liefst thuis sterven, ongeveer 70%. Dit gebeurt in 40% van de (verwachte) overlijdens in de regio Eemland. Er is meer nodig om sterven op de gewenste plek realiteit te laten zijn. Onder andere versterking van de informele zorg en de inzet van vrijwilligers, consultatie en inzet van in PZ gespecialiseerde professionals, en snelle toegang tot zorg en (medicinale) hulpmiddelen thuis. Dat de focus gelegd wordt op ondersteuning en zorg thuis wil niet zeggen dat er geen aandacht is voor palliatieve zorg in verpleeghuizen, VGZ en GGZ waar mensen 'thuis' zijn of begeleid wonen. Die gaat gewoon door.

Doelstelling

Er ligt een plan om ondersteuning en zorg in de laatste levensfase met focus op thuis te versterken. Er zijn bijeenkomsten geweest met de coördinatoren van de informele zorg als onderdeel van palliatieve zorg, deze is waar mogelijk versterkt.

Er ligt een analyse en een plan om ondersteuning en zorg in de laatste levensfase met focus op thuis te versterken. Eind 2023 is de toestemming van Samen Sterker Eemland gekomen om dit verder op te pakken als uitwerking van het project proactieve zorgplanning.

Er ligt een plan en eerste uitwerking van hoe de consultatie van in PZ gespecialiseerde professionals in de regio Eemland optimaal georganiseerd en ingezet kan worden (i.s.m. het consortium Septet en

PZNL). Dit wordt in 2024 voortgezet. Voorwaarde voor een effectieve ondersteuning in de laatste levensfase thuis is de ondersteuning door de apotheken in de regio. Het project over de inzet van palliatieve kits in de regio is gestart na toezegging financiering zorgverzekeraar eind 2023. Deze zal in 2024 geïmplementeerd worden. Hiervoor is door Samen Sterker Eemland een projectleider aangesteld.

3. Samenwerking: tussen netwerkpartners en transmuraal

Een netwerk palliatieve zorg is een formeel en duurzaam samenwerkingsverband waarin organisaties hun krachten bundelen voor goede palliatieve zorg. Voor ieder die dat nodig heeft, waar die ook verblijft. Dit vraagt om een voortgaande betrokkenheid en inzet van de netwerkpartners. De netwerkstructuur en de samenwerkingsafspraken die in 2020 gemaakt zijn moeten op creatieve wijze onderhouden worden. De positieve resultaten en leerpunten die uit de netwerkevaluatie van 2022 naar voren kwamen zullen daar aan bijdragen. De samenwerking tussen netwerkpartners stimuleren en coördineren, op onderdelen van dit plan en in aankomende projecten uit het NPPZ II, is kern van het netwerk, c.q. de taken van de netwerkcoördinator.

Doelstelling

Transmurale samenwerking is ook in 2023 een kernthema van het NPZ Eemland geweest. Mensen die ongeneeslijk ziek of zeer kwetsbaar zijn, hebben verschillende typen behandeling, zorg en ondersteuning nodig. Zij 'reizen' van de ene naar de andere organisatie en/of professional. Dit maakt afstemming en samenwerking(afspraken) noodzakelijk. In 2023 is het project 'Proactieve zorgplanning in de praktijk, regio Eemland' onder de vlag van Samen Sterker Eemland afgerond. De netwerkcoördinator heeft hierin waar mogelijk geparticipeerd. De resultaten vragen om verdere implementatie in de praktijk en kunnen gebruikt worden om andere onderdelen van het transmurale zorgpad PZ op vergelijkbare wijze uit te gaan werken.

Een plan en eerste uitwerking van hoe de consultatie van in PZ gespecialiseerde professionals regionaal optimaal ingezet en georganiseerd kan worden staat voor 2024 op de agenda. Toezegging vanuit Samen sterker voor dit project is eind 2023 gegeven.

Netwerkpartners die palliatieve zorg geven, veelal als onderdeel van generalistische zorg, ontvangen met regelmaat ondersteuning bij innovatieve impulsen/ projecten (komende jaren uit o.a. NPPZ II). Zij werken hierin aantoonbaar samen én nemen actief deel aan de afgesproken overleggen binnen de netwerkstructuur. In regio Eemland zijn Amerpoort en Sherpa gestart met het ZonMW project proactieve zorgplanning in de VGZ.

De resultaten uit het regionale project 'proactieve zorgplanning, in de praktijk' zijn verspreid naar netwerkpartners. Dit is via de nieuwsbrieven en huisartsen al wel gedaan, maar heeft in 2024 meer aandacht nodig. Er zijn eerste samenwerkingsafspraken in de maak m.b.t. het hele zorgpad PZ. De nieuwe netwerkcoördinator heeft contacten gelegd met het netwerk dementie en oncologie.

Behalve het regionale niveau van samenwerking is er ook een consortium PZ Midden Nederland, Septet. Hierbij zijn zeven netwerken aangesloten waaronder Eemland. PZNL zoekt het consortium PZ vaak op als ingang voor de in- en uitvoering van interventies. Nu in het bijzonder bij de uitvoering van het NPPZ. In het consortium werken de zeven netwerken samen om gezamenlijk dát aan te pakken wat lokaal op netwerkniveau niet of nauwelijks kan, of waarbij gezamenlijk meer winst te behalen is. Ook de samenwerking met het Expertisecentrum PZ Utrecht (Midden Nederland) en het onderwijs krijgt in het consortium vorm.

4. Deskundigheidsbevordering

Het NPZ Eemland maakt elk jaar een gevarieerd programma met scholingsactiviteiten voor verschillende zorgverleners.

Doelstelling:

De deskundigheid van zorgverleners te bevorderen. In het bijzonder van de grote groep zorgverleners die in de generalistische zorg werkt en in toenemende mate met palliatieve zorg te maken heeft. Aan een deel van het programma kunnen ook vrijwilligers deelnemen. Er is steeds aandacht voor de vier dimensies van PZ. In 2023 en 2024 is er speciale aandacht voor nieuwe richtlijnen en palliatieve zorg thuis.

Het programma loopt gelijk aan het kalenderjaar en ontstaat in twee delen: voor- en najaar. De werkgroep deskundigheidsbevordering legt de uitgangspunten, speerpunten en contouren voor het programma voor het einde van het jaar aan de stuurgroep voor.

Maar er is meer dan scholing als we het hebben over kennis en expertise in de PZ. Het gaat ook over kennis delen en toepassen in de praktijk. Daarom zijn er ook casusbesprekingen en gaan we verder met het bevorderen van de bekendheid met elkaars deskundigheid. We zoeken door naar nieuwe vormen: 'meekijkdagen' (andere professionals uitnodigen in eigen organisatie of anders), inspiratiesessies, opnieuw een kennismarkt.

Er hebben 235 beroepskrachten en vrijwilligers gebruik gemaakt van een gedifferentieerd, goed afgewogen scholingsprogramma van het NPZ Eemland passend bij de essenties van het kwaliteitskader PZ en de kernthema's/ speerpunten uit het jaarplan 2023 van het NPZ Eemland. Ondanks het missen van de continuïteit van de coördinatie is de werkgroep deskundigheidsbevordering actief geweest. Er hebben drie casusbesprekingen en drie intervisiebijeenkomsten voor gespecialiseerd verpleegkundigen en kaderartsen plaats gevonden. Casusbesprekingen m.b.t. nieuwe richtlijnen PZ voor generalistische zorgverleners werd vier keer aangeboden. Evaluaties zijn verwerkt in het nieuwe aanbod.

Zorgverleners en vrijwilligers in de PZ zijn regelmatig en tijdig voorzien van nuttige informatie over palliatieve zorg. Er zijn in 2023 vijf nieuwsbrieven uitgegeven.

5. Meten en 'Weten'

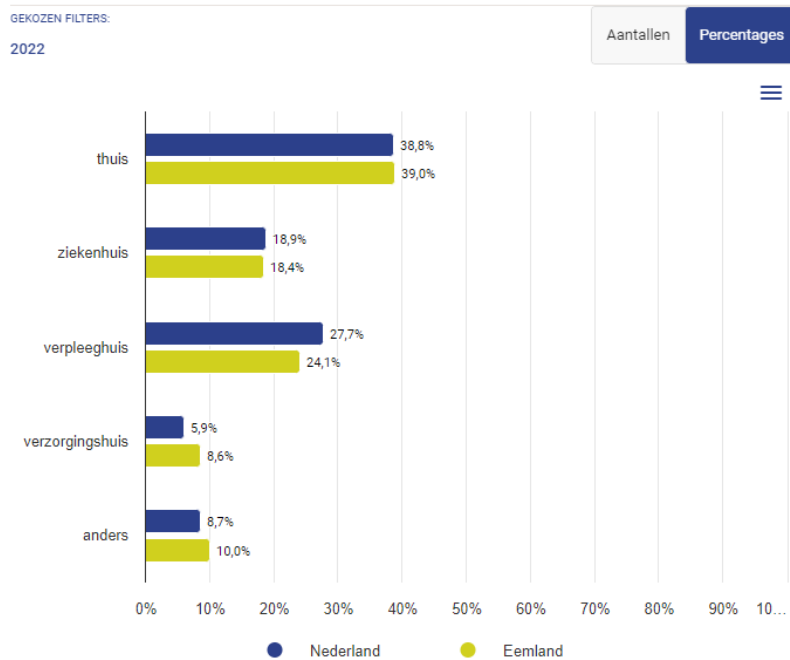
Weten wat we doen en hoe (goed) we het doen. Op dit moment zijn er geen kerncijfers in de regio beschikbaar over bijvoorbeeld hoeveel gesprekken proactieve zorgplanning gevoerd worden en in welke setting of de wachttijden in het palliatieve zorgtraject. We kunnen alleen beschikken over landelijke kerncijfers palliatieve zorg ([zie hier](#)). We willen de komende twee jaar bekijken hoe we meer grip kunnen krijgen op meten en weten. Het laatste verkrijgen we niet alleen door cijfers maar ook door het gesprek met patiënten en naasten, en nabestaanden. Zij doen ervaring op met palliatieve zorg in de regio en die is waardevol als we zicht willen krijgen op knel- en verbeterpunten.

Er is onderzocht en besproken met netwerkpartners wat we willen weten en hoe we kunnen monitoren wat we doen en hoe (goed) we het doen in de palliatieve zorg in de regio. Hieruit bleek dat er geen prioriteit gegeven werd aan dit onderwerp. Advies was om met de wisseling van netwerkcoördinator eerst in te zetten op andere doelstellingen. Ondertussen wel de verbindingen leggen met Samen Sterker Eemland en andere regionale partners. In 2023 zijn hier verbindingen gelegd in de regio.

Er is aansluiting met het werkpakket 'meten en monitoren' dat door PZNL in het kader van het NPPZ II wordt uitgevoerd. Dit is via het consortium gedaan.

Locatie van overlijden in Nederland en Eemland

van overledenen met behoefte aan palliatieve zorg

TE TONEN ONDERDELEN:

- thuis
  ziekenhuis
  verpleeghuis
  verzorgingshuis
  anders

	Nederland	Eemland
thuis	38,8%	39,0%
ziekenhuis	18,9%	18,4%
verpleeghuis	27,7%	24,1%
verzorgingshuis	5,9%	8,6%
anders	8,7%	10,0%

Bijlage 1. Begroting en subsidieaanvraag NPZ Eemland 2023

De begroting van het Netwerk Palliatieve Zorg Eemland 2023 in tabel 1 hieronder, bevat alleen het onderdeel coördinatie. Onder deze activiteit (activiteit A in het format subsidieaanvraag) vallen als het ware alle in voorgaande hoofdstukken genoemde kernthema's met bijhorende doelstellingen, resultaten en te coördineren activiteiten.

Het subsidiebedrag voor 2023 bedroeg € 109.597,00. Door langdurige vacante functie van netwerk coördinator is er een herziene begroting ingediend van €88.500 (incl. OVA en eigen bijdrage). Met een afrekening van €85.259 is de jaarrekening afgesloten met een onderbesteding van €3.241.